(Euroopan unionista tehdyn sopimuksen VI osastoa soveltamalla annetut säädökset)

NEUVOSTON SUOSITUS,

annettu 27 päivänä syyskuuta 1996

kolmansien maiden kansalaisten laittoman työnteon torjumisesta

(96/C 304/01)

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionista tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen K.1 ja K.2 artiklan,

ottaa huomioon laittoman maahanmuuton ja työnteon torjuntakeinojen yhdenmukaistamisesta ja tätä varten säädettyjen valvontakeinojen tehostamisesta 22 päivänä joulukuuta 1995 annetun neuvoston suosituksen [1],

ottaa huomioon kolmansien maiden kansalaisten työhönoton rajoittamisesta jäsenvaltioissa 20 päivänä kesäkuuta 1994 annetun neuvoston päätöslauselman,

sekä katsoo, että

Euroopan unionista tehdyn sopimuksen K.1 artiklan 3 alakohdan c alakohdan mukaisesti pidetään yhteistä etua koskevana asiana sen torjumista, että kolmansien maiden kansalaiset luvattomasti muuttavat jäsenvaltioiden alueelle taikka luvattomasti oleskelevat tai tekevät työtä siellä,

kolmansien maiden kansalaisten laittoman työnteon ja hyväksikäytön torjuntaa olisi täydennettävä toimenpiteillä, joiden tarkoituksena on suosia jäsenvaltioiden alueella laillisesti oleskelevien ja työskentelevien ulkomaisten työntekijöiden sopeutumista takaamalla heille asianmukaiset edellytykset päästä ammatilliseen koulutukseen,

laiton työnteko voi vääristää vapaan kilpailun edellytyksiä sisämarkkinoilla joko siten, että sosiaalikustannukset alenevat tai työnantajat saavat muuta etua tai siten, että sosiaaliturvan taso heikkenee,

tämän suosituksen tarkoituksena on vahvistaa jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä kolmansia maita koskevassa maahanmuuttopolitiikassa,

SUOSITTELEE jäsenvaltioiden hallituksille, että ne torjuakseen kolmansien maiden kansalaisten laitonta työntekoa noudattavat jäljempänä esitettyjä periaatteita:

I. Soveltamisala

Tämä suositus koskee kolmansien maiden kansalaisia lukuun ottamatta:

— unionin kansalaisten perheenjäseniä, jotka käyttävät vapaan liikkuvuuden oikeutta,

— Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen osapuolina olevien Euroopan vapaakauppaliiton (EFTA) jäsenvaltioiden kansalaisia ja heidän perheenjäseniään, jotka käyttävät vapaan liikkuvuuden oikeutta.

Tätä suositusta ei sovelleta kolmansien maiden kansalaisiin heidän ollessaan tilanteessa, johon sovelletaan yhteisöoikeutta.

Tämä suositus ei rajoita niiden kolmansien maiden kansalaisten oikeuksia, joiden asema on turvattu yhteisön, yhteisön ja sen jäsenvaltioiden tai yhden tai useamman jäsenvaltion kolmansien maiden kanssa tekemillä sopimuksilla, jos nämä sopimukset sisältävät työnteon kannalta edullisempia määräyksiä.

II. Oleskelu- ja työlupa

1. Kolmansien maiden kansalaisilla, jotka haluavat työskennellä jonkin jäsenvaltion alueella, on oltava kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön vaatima oleskelu- ja työlupa.

2. Harjoitetun toiminnan, tehtävän työpaikan ja työskentelyjakson on voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti tosiasiallisesti oltava samat kuin kyseisen jäsenvaltion myöntämässä luvassa.

III. Ilman lupaa olevien työntekijöiden työhönottoon liittyvät seuraamukset

1. Ilman vaadittua lupaa olevien kolmansien maiden kansalaisten työhönotto on kielletty, ja sen pitäisi johtaa

[1] EYVL N:o C 5, 10.1.1996, s. 1

rikosoikeudellisiin ja/tai hallinnollisiin seuraamuksiin kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti.

2. Edellä 1 kohdassa tarkoitettujen seuraamusten olisi kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti kohdistuttava niihin, jotka ottavat työhön laittomia työntekijöitä sekä niihin, jotka suosivat, helpottavat tai edistävät laitonta työntekoa.

3. Yksittäin tai verkostona toimivien henkilöiden järjestämän laittoman työvoiman kaupan pitäisi olla rikos, johon olisi kyseisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti kohdistuttava rikosoikeudellisia ja/tai hallinnollisia seuraamuksia.

4. Ilman vaadittavaa lupaa olevien työntekijöiden työhönottamisen seuraamusmenettelyt voisivat:

— sallia tehokkaiden, vakuuttavien, riittävien ja tehtyjen rikosten vakavuuteen nähden suhteellisten seuraamusten soveltamisen,

— sallia mahdollisten lisäetujen tai työnantajien muiden, todettujen rikosten vuoksi saavuttamien etujen poistamisen erityisesti kussakin jäsenvaltiossa voimassa olevan lainsäädännön mukaisten palkkojen ja kustannusten osalta.

Mainituissa menettelyissä on määrättävä oikeudellisen valvonnan tarkoituksenmukaisista mekanismeista.

IV. Yhteensovittaminen ja yhteistoiminta alalla toimivaltaisten valvontayksiköiden välillä

Jäsenvaltioiden olisi toteutettava tarpeelliset toimenpiteet yksiköiden tai toimivaltaisten viranomaisten toimintojen yhteensovittamiseksi, voidakseen torjua kolmansien maiden kansalaisten laitonta työntekoa ja hyväksikäyttöä, ottaen huomioon, että erikoistuneita valvonnan alueita olisi täydennettävä tarpeellisella yhteensovittamisella ja yhteistoiminnalla yksiköissä, joita asia koskee.

Yhteensovittaminen voisi käytännössä tapahtua valmistelemalla yhteisiä toimia määritellen tuotantoalat, maantieteelliset vyöhykkeet ja ajanjaksot, joihin ulkomaisten työntekijöiden työntekoa koskevan lainsäädännön rikkomukset näyttävät keskittyvän.

Yhteistoiminta voisi tapahtua seuraavissa muodoissa:

— tuetaan jonkin toimivaltaisen yksikön pyynnöstä sellaisia ehkäiseviä toimia kuin tarkastuskäynnit työpaikoilla, jos on selviä merkkejä siitä, että näiden yksiköiden toiminta voi estyä, supistua olemattomiin tai joutua jollekin vaaralle alttiiksi,

— tuetaan toimivaltaisten yksiköiden tarkastuskäyntejä näiden suorittamassa niin sanotun harmaan talouden tarkastustoiminnassa,

— kohdistetaan hätätilanteissa apu toimivaltaisten yksiköiden esittämien avustuspyyntöjen mukaisesti.

V. Tietojen vaihto

Jäsenvaltioiden olisi vaihdettava tietoja niin kahdenvälisesti kuin neuvostossa kolmansien maiden laittoman työnteon ja järjestyneen työvoiman kaupan verkoston torjumiseksi.

VI. Suosituksen toteuttamisen seuranta

Neuvosto tarkastelee määräajoin tähän suositukseen sisältyvien periaatteiden toteuttamisessa savutettua edistystä, ja ensimmäisen kerran vuoden kuluttua tämän suosituksen antamisesta.

Tehty Brysselissä 27 päivänä syyskuuta 1996.

Neuvoston puolesta
M. LOWRY
Puheenjohtaja